

UNIVERSUL LITERAR

GROAZNICA NENOROCIRE DE PE VALEA JIULUI. — (Vezi explicația).

NOTELE SĂPTĂMÂNII

Propagandele primejdioase

Sunt câți-va ani de când, în țară la noi, s'au pripășit indivizi cari propovăduiesc dogme și precepte religioase noi. Este adevărat că largile legi constituționale ale țării îngăduiesc desigur libertate de conștiință și că, prin fiecare e liber să creadă cum vrea și ce vrea. Este tot atât de adevărat însă că această toleranță în materie de religie nu merge până la a se îngădui sdruncinarea celorlalte temelii ale organizației noastre de Stat. Și totuși, sunt câți-va ani de când s'a dat alarma unei propagande așa zisă „adventistă”, care conține cele mai primejdioase elemente pentru buna noastră rânduielă și sunt tot atâția ani de când nici o măsură serioasă nu s'a luat în privința primejdișilor propagandiști.

Avem acum denumirea alarma dată de un Episcop al Țării. Ingrozit de cele ce-a văzut, înaltul ierarh, P. S. Nifon, Episcopul Dunării de Jos, a adresat fiilor săi dubovnicești o scrisoare pastorală, din care ne facem o datorie să reproducem câte-va rânduri, cu credința că autoritățile în drept se vor trezi cu un moment mai înainte.

P. S. Nifon scrie:

„De la o seamă de vreme, s'au încuibat la noi în țară niște streini de legea și neamul nostru, cari — adresându-se muncitorilor, lucrătorilor de fabrici, meseriașilor și soldaților, propagă o nouă învățătură religioasă, numită „a Pocăiților” sau „a Luminătorilor” și care în deobște este cunoscută sub numele de secta „Adventiștilor” sau „Sabatiștilor”.

„Luând de bază formele cultului protestant, prin replicațiuni cu totul departe de învățătura statornicească a Bisericii creștine ortodoxe, propovăduiesc adopțiilor lor: *Serbarca Sâmbetei în loc de Duminecă, resping cultul sfințitor icoane, opresc jurământul de credință, pe care ori-ce funcționar și ori-ce ostaș trebuie să-l depună către Tron, Stat și Patrie, și turburd prin idei subversive și păgubitoare mințile celor lesne credători, pe cari îi adună într-o anumită casă, unde un predicator le cântă la orgă câte-va imnuri muzicale monotone, și le împarte cărțile tipărite și trimise din Hamburg; având grijă predicatorul, ca la despărțirea lor din adunările ce țin, să spuie fiecăru în parte: *Să nu destăinuiești nimănui nimic, din cele ce se petrec între ei, până ce nu vor fi stăpâniți și bine convinși de noua credință; căci vor fi luați în râs de necredincioși.*”*

„La Cernavodă mergând cu d. primar și d. polițai respectiv, în casa de rugăciune a acestor rătăciți, am rămas uimit și îngrozit de îndrăzneala predicatorului, care în fața ațător persoane oficiale a declarat că adeptii sectei adventiste sunt opriți: *de a depune jurământ de credință către Tron și Patrie, când vor fi chemați la oaste, spre a-și face datoria către țară.*”

„Înțelegeti foarte bine, cucernice părinte și iubii creștini, ce intențiuni rele au propagatorii acestei secte, către țară și neamul nostru, și ce dezastru grozav ar fi, când această moliză ar cuprinde tineretul muncitor, care la un moment dat ar refuza, în gloate mari, să-și facă datoria către țară, neapărându-o de furia dușmanului cutropitor, care ar îndrăzni să ne calce legea și moșia strămoșească.”

„Vă fac deci atenți pe voi, cucernici preoți, să priveștiți cu ochii neadormiți asupra turmei ce vă este încredințată spre păstorie, ca prin predicile și sfaturile voastre s'o feriti de a se molipsi de învățăturile rătăcite ale acestei secte, cunoscând că am scris în această chestie atât d-lui prim-ministru și ministru de

interne cât și d-lor miniștri de culte și război, ca să ia măsurile convenite contra acelora cari vor să îndepărteze pe blândul nostru popor de la leea strămoșească.”

Și înaltul ierarh își încheie pastorală, cu următoarele cuvinte demne de un Episcop român:

„Avem o religie, cum nu se poate mai curată, mai frumoasă și mai liberală, care nu constrânge conștiința nimănui, ci lasă pe fiecare să îndeplinească după putință, cerințele ei. Streinii știți, că în trecut nostru glorios-național, Biserica creștină ortodoxă a fost singura pază de apărare și limanul de scăpare al strămoșilor noștri; și că, numai grație credinței lor statornice și iubirei de neam și țară, s'au luptat cu vitejie ca niște eroi, spre a ne lăsa nouă ca moștenire această religie atât de folositoare și această țară atât de mănoasă, la care mulți răvnesc; și de aceea se silesc ca să ne înstreineze de dânsa.”

Fie ca românescile și plinele de credință cuvinte ale P. S. Nifon să găsească răsunetul convenit în sufletele tuturor românilor, și celor ce pot fi rătăciți și celor ce stă în mână oprirea rătăcirii.

A. A. D.

Din lumea celor cari nu cuvântă

IN CURTEA MEA

de
EM. GĂRUEANU

Curtea mea e la țară, pe malul unei ape. De jurăprejurul curții se încinge un gard de câtină, iar pe câțina în care vrăbiile stau înpănate ca albinile în roii, se țese, de cu primăvară până'n toamnă, tulpina de *rochița-rândunică*. Pe de margini, din loc în loc, ca la o asvârțură de peatră unul de altul, se înalță plopi bătrâni, fuse uriașe pe cari se deapănă vântul; pe vârfurile lor țin acoperământul, — cerul. Tufe de pomușoară și de agrișe dau, înăuntrul curții, adăpost paserilor mele.

Căci am paseri multe și felurite. De ieri din porțița încununată cu eșderă, hal, să le privim. Ai auzit *cucurigu!*? Răsare soarele. Cucușul acela negru e ceasornicul curții mele. Iată-l pe culme, țanțos, cu pintonii arecui, cu pistoșa pensilor oțelii, gata ca de luptă. Per că vrea să-și arate bărbăția cărbunii celuia de claponi, din fața lui, — găini care nu se oală, ale căror pene lungi și moi îi prefac într-un fel de saie plângătoare printre paseri.

A, uite-o: *hârnică* ogrăzii! Repede-repede, sfărâindu-i piciorușile în ghetele găbene pe nisip, de iute ce a-țeargă, cu bonetica albă tivită cu arnicu, de gospodină, pe cap, cu cercelușii de mărgean la ureche, strânsă în fusta ei cu picățele, biblica, — picherea, aleargă dintr'un colț într'altul, să pue toate la locul lor. Numai să'i auzi gurița când vre-o leneșe se întrece mai mult cu de deochiul somnului!

Albe, linse, sau sburlite ca de vânt, legănându-se, săsăind, indemnând la tăcere, — le vezi? cărdul de găste se înșiră, una după alta, ca și când cea din capăt ar fi mâncat un mosor de sfoară al căreia capăt l-ar fi înghițit, pe rând, toate celelalte.

Dincolo, lângă teuca de apă, sunt ratele! parcă's totdeauna văduve, așa-s de hureuze. Mișcând mereu din ciotul cozii, la dreapta și la stânga, ca și când dânsa le-ar îndemna și îndrepta trupul încotro s-apace, știu numai să-și desfacă lăptăciile pliscului, să se lincorosească'n apă.

— Dar bate soarele tare. Pune-ți mâna la ochi, să poți privi mai bine. Colo, sub tufișul cela de agrișe, sunt cloștele. Înfoiate, gata să sară în capul oricui s'ar apropia, ele scurmă mereu, ca și când ar căuta o comoră. Își hrănesc pușorii. Găgăli-

cii! — boturi de aur, cu două picături de rubin drept ochi. Uite-i cum se frământă, cum se strâng, roiu, și se desfac pe urmă, cum se ciupest de la un viermișor. Unul a sărit pe spatele mamei, și, cu piciorușele lui subțiri și fragede ca paiul, i se coacăță după gât. De acolo urmărește cu ochisorii lui vioi ce fac ceilalți: prinde clipa, sare, și apucă viermișorul. Apoi, fugind sub aripa caldă și ocrotitoare a cloștei, ospătează. Celalți rămân locului prostiți, sărăcuți! până ce zăresc o altă pradă.

Dar ce-i? Găinele se strâng să privească, iscoditoare. Două cucuși tineri s'au apucat la luptă. Penele sbor ca luate de vânt. Stai puțin și-o să vezi! Gramăticul curții mele e doar curcanul! Iată-l; i-a și zărit. Uite-l cum se repede, cum se pune mijlocilor între ei, cum îi desparte; pe cel mai vajnic îl ciupest și-l urmărește până în celalt colț al curții. Iar dacă a făcut pace, e și dreptul lui: se'nrotește, își atârna șiragurile de hurnuz și mărgele la gât și, ca un drept judecător ce este, primește închinăciunile tuturor.

Numai fantele, craul curții mele, — privește-l, nici vrea să se uite la el. Tot necazul lui e că gramăticul își poate înroți la fel coada.

Auzi un lătrat? E Dudaș, — Dudașache, dulăul, păzitorul. Acuma cercetează gardul dacă n'are vre-o gaură prin care să se poată strecura liștioanele înăuntrul curții. Când găsește o deschizătură, se oprește și latră, — da de veste.

A-ha! Vezi? s'au oprit toate paserile, cu capul întors spre cer. Găgălicii de aur au năvălit sub aripile cloștelor, să se ascundă. O săgeată străbate prin aer. E un vulcan. N'are nici o grijă! Gramăticul l-a zărit cel d'întai. Și-a strâns mugurul nasului, și-a scos gusa înafară și-l urmărește cu ochii, să sară. Gluguiind par că zice: «Poftim, dacă îți dă mâna!» Dar vulcanul e priceput; oie cu cine are de-a face. Un ocol, și se șterge pe zare, să caute zurea o pradă mai puțin păzită.

Și'n urma lui paserile își văd de hrană, găgălicii răsar iarăși la lumină, și liniștea și pacea se lasă peste curtea mea.

Haide, să ne ducem și noi!
August, 1910. Șcheia.

UN TABLOU

de
GUY DE MAUPASSANT

A Millial! — făcu cine-va lângă mine.

Privii scrutător omul care răspunde la acest nume, căci din auzite îl cunoșteam de mult ca celebru ademenitor de femei; de aproape însă n'avesesem încă neocul să-l văd.

Nu mai era tânăr. Părul ocaz că-runt și ondulat, semăna mult cu căciulele acelea ce poartă boerii ruși. Barba-i fină, ce-l cădea pe piept, îi făcea o impresie impunătoare. Vorbea cu o damă, care se pleca aproape de tot de el, în vreme ce el se uita la ea cu o privire din care țărănea miș de lingusiri și slăbiciuni.

Îl cunoșteam trecutul, sau cel puțin atâta cât știu alții. Nu odată fusese îndrăgostit până la nebunie și nu odată s'au desfășurat drame familiare din cauza lui. Femeile îl numeau irezistibilul. Când însă, curios de însușirea aceea ce-l făcea irezistibil, întrebam pe femei după o scurtă răsăndire, îmi răspundea de regulă: „Nu știu... Un farmec deosebit...”

Un lucru e cert, nu era o frumusețe rară, și nu era înzestrat nici cu cea elegantă, fără care nici nu putezăm a ne întrușina un ademenitor de femei. Decî mă întrebam curios pe mine însu-mi, ce-l poate face atât de răpitor? Probabil spiritul său? Umorul?... Sau ochii?... Poate... vocea?... Vocea unor oameni exercită un efect atât de irezistibil asupra-ne, în cât nu ne putem sătura ascultân-

d-o. În strimtul înțele al cuvântului, ne simțim tot atât de flămânzi de această voce, ca și de bucatăle cele mai delicioase.

În acest răstimp, un amic al meu trecu ne lângă mine. Îl intrăbă:

— Îl cunoști pe d. Millial?

— Îl cunosc.

— Esti bun să ne prezinti?

Un moment mai târziu schimbăram strângerii de mâini și intrăgăm într-o conversație animată. E netăgăduit că avea o voce domoală, cu oarecari nuanță de lingusire.

O ascultam cu nesățiu ca pe o muzică, ca murmurul unei părăiaș de munte. Dar nici cu cea mai mare bună-voință n'as putea spune că gândurile sale ar fi dat dovezi de cea mai rară originalitate, sau ar fi stărnit deosebit interes.

De altfel era tot atât de ușor de contrazis cât și de ascultat. Când el tăcu și vocea-i încelă de a exercita efectul miraculos asupra-ne, frazele i se întorceau împotriva lor însăși.

Un lucru însă nu-l pot pierde din vedere. Îl cunoșteam de-abia de o jumătate oră și aveam senzația că-l cunosc de ani. Și el părea a fi în cea mai călduroasă prietenie cu mine. Și dacă mi-ar fi spus să-i povestesc din viața-mi tot ce omul ar spune numai celui mai intim amic, aș fi făcut-o fără nici o vorbă.

În tot cazul era ceva misterios în ființa sa. Acele picăci pe care firea le asează între om și om și cari încep a cădea încet, pe rând, pe dată ce simțimintele, plăcerile, trebuințele noastre psihice se invoesc, nu s'au văzut ridicându-se între noi, tot atât de puțin ca între ei și ceilalți bărbați cu care întâmplarea l-a făcut să se întâlnească.

După o jumătate de oră de cunoștință, ne despărțirăm, asigurându-ne, unul pe altul, că ne vom întâlni mai des. El îmi dădu adresa și mă invită pe a treia zi la dejun.

Am uitat ora hotărâtă și am sosit puțin cam de vreme. Stăpânul casei încă nu era acasă. Un lacheu tăcut, bine îmbrăcat, îmi deschise ușa într'un salon semi-luminat, mobilat cu gust și fast. Mă simțeam acolo ca acasă.

Luai loc pe un divan și curând mă simții par că desmierdat de mâini moi de femei și par că cuibul corpului meu ar fi fost mai dinainte pregătit.

Apoi privii în jurul meu. Pe nicăieri vre-o urmă de producătoare a celor senzații simțite. Peste tot erau lucruri modeste, de valoare însă, co-voare și perdele orientale, cari nu păreau nici de cum a fi din vreo prăvălie mare din Paris, ci mai curând din baremul vre-unui pașă; în fața mea este un tablou de: un bust de marmură mijlocie. Reprezintă pe o femeie tânără, frumoasă, cu o panglică'n păr și o carte în mână.

Poate din cauză că nu are pălărie, sau unde tinuta îi era foarte firească, se asorta atât de perfect cu camera aceea, de par că ar fi răsărit acolo.

Mai toate tablourile pe cari le cunosc, au o expresie care par că îți zice: uita-ți-vă la mine! sunt în fața pictorului! — Dar nu, aceasta nu avea nici urmă de așa ceva. Era atât de natural par că era numai el singur acolo. Și prin strășu-i sembru, frăda că nu este pândit de nimeni. Era în așa singurătate în această vstă încăpere, încât fără el acest loc ar fi fost absolut gol. El însă umplea cu deplinătate acest salon și împraștia viața într'insul. Ar fi putut să fie o întreagă societate aci laolaltă, vorbind, răsând și cântând și totuși portretul ar fi fost singur cu surăsu-i rece și ochii expresivi.

Nici odată n'am văzut ochi asemănători acestora. Se uitau țintă la mine, zămbitori și totuși severi, fără să mă vadă.

Și acest tablou părea că vede, că este privit: îi răspundea cu ochii, cari te priveau și te urmăreau din clipa când intrași și până te depărtați.

Dacă mă uitam la acești ochi, mi-aminteam de dragălașele versuri ale lui Beaudelaire:

„Privirea ta mă încătusează, ca a lunii în tabloa”.

Și într'adevăr aceste priviri mă încătusează într'un mod iresistibil și mă trezită în mine un nou și deosebit sentiment, pe care în viața mea nu-l mai simțisem niciodată.

Că farmec netărmurit, deslușdător ca zefirul de vară izvoara din ochii acestia neînțeleși! Acești ochi aruncați pe pânză, în liniile groase de pensel, purtau în interiorul lor taina a ceea ce se vedea a fi, dar ce nu era, și care, țâșnind din ochii unei femei se apropie către noi, trezește în inimile noastre văpaia arzătoare a dragostei.

Ușa se deschise și proprietarul cântărit. De asemenea și eu, scuzându-mă că am sosit prea de vreme, îl întrebai :

— Dacă nu sunt indiscret, îmi permiteți să vă întreb cine este această doamnă ?

— E mama, — răspuse — care a murit de tânără.

Acuma știam de unde moștenise omul acesta acel farmec iresistibil, care izvoara din fântâna lui.

Traducere de Iosif Șarvary

VISAM

Pentru A. T.

*Cu ochii întredeschii visam,
Că-nu ești atât de aproape,
Că umilit ingenunchian.
Și-ți sărutam recile pleoape.*

*Visam, visam că-n ochii tăi
Ce-ascund în noaptea lor adâncă,
Atâtea tainice văpăi,
Și doruri neînțelese încă,*

*În ochii tăi înfiorat
Mă scald, și-n dulcea lor privire
Îmi văd norocul meu visat
Îmi văd întreaga fericire.*

*Sfeliuic ochii i-am deschis,
Și-am plâns văzând casa pustie;
Cum aș fi vrut frumosul vis,
Să fi ținut o reșanie!*

Liviu Coman

CHIȚU...

Un vis îl necăjea, îl trezi din somn, îl făcu să umble hăjbând... să se strecoare prin casă ca un lunatic, când un ropot de copite răzbi de departe, se deslușea aproape... venca... se furieșea de pe prundișul șoselei ca n'presajma unei vecernii... într'o scrișnitură înăbușită...

Se apropie de cercevele, alipi urechea de sticla aburită, cătă să privească în întuneric... Nimic nu deslușea în tropotul era acum așa de clar, atât de aproape; și rămase încremenit, aproape nici suflând, până ce cătă-va bocănituri în pervazul ferestrei îl desmeticiră.

A tăcut, cu mâna dusă la tâmplă, cu buzele întredeschise; și bocăniturile îl scormoniră iar... Atunci, ca trezit din somn, s'a apropiat de cercevele... a dat perdeaua într'o parte... a deschis fereastra...

— Tu, Măndrule!... Ce-i?... și i se lumină... par'că i s'a ridicat ceva de pe suflet.

— Ce să fie? S'a răsculat Cântrenii... luptă acu Chițu!...

Un fier roșu i-a săgetat inima... și-a tras pantalonii.

— Stăi că merg și eu... A luat revolverul și se năpusti spre ușe. Zici că lupă!...

— Da... l-au prins în miriștea lor... Abia am putut răzbi prin vălmășea la ceu!...

S'a repezit în grajd, a încălecat și acum prundișul șoselei se sbuciușma... se sfărâma sub coatele înarionate ale armăsarului.

— Și-s departe ?

— În vale... tocmai la poalele Zvârcului... Măm furiașat, am gonit ca un sălbăteț; venea cu droaia...

Funcționarii Noștri

D-I I. DOBROVICI

Fostul director general al închisorilor, acum membru în consiliul superior agricol, este unul din acei funcționari de carieră cari, ori pe unde au trecut, au lăsat urme adânci ale priceperii și activității lor.

Absolvent al școlii politehnice din Viena și al școlii de poduri și sosele din Paris, d-I Dobrovici a fost multă vreme în serviciul căilor ferate ca inginer și apoi timp de opt ani de zile (1881—1887) ajutor de primar al Capitalei. Deputat, prefect, inspector administrativ, distinsul funcționar a fost în ultimul timp director general al închisorilor, administrație care s'a resimțit în acest timp mai mult ca nicăi o dată de înțeleapta conducere ce avea.

De fapt, d-lui Dobrovici i se datorește a se fi introdus în administra-

ția penitenciară o seamă de îmbunătățiri menite să limpezească administrația financiară a fiecărei închisori, și administrația centrală, punându-le în acord cu legea comptabilității Statului.

De asemenea, d-I Dobrovici a introdus sistemul executării în regie a lucrărilor necesare închisorilor, a creat brutăriile de pe lângă penitenciare și a dat, în general, o față nouă întregii administrații, care n'a avut de cât de pierdut pe urma trecerii fostului ei director în alt post.

D-I I. Dobrovici este un funcționar model între funcționarii noștri superiori și aceasta motivează îndestul faptul că ilustrăm azi cu d-sa galeria funcționarilor noștri.

Ygrec.

se desprindeau... se îndreptau spre Chițu!...

Și tac...

Noaptea îi plină de întuneric... tristă, zbuciumată de ropotul cailor, de freamătul sălbatec al copacilor...

— Să trezim oamenii!

— Să-i trezim...

Și iar amuțesc.

Pe boer îl năpădesc amintirile... sufletul i se sfărâmă, broboana de argint îi licăvesc pe frunte. Nu se gândește de cât la el... la Chițu!... Par'că îl vede sângerat, zdrobit sub loviturile învrăjbite. Îl vede copil... flăcăiandru... spaima satelor... groaza de moarte a Cântrenilor... Era d'o schioapă când l-a adus tat-su... o sfârâ de băiat de nu-i aflai pe-reche.

De atunci a luat toama în primire. A făcut o zgardă cu alături frumoase lui Zimbru și le ducea... le purta pretutindeni și nimeni nu i se puneau în cale, toți îl ocoleau de și le căzuse par'că din senin... îi se puse pe piept ca o greutate înăbușindule sufletul.

Îl îndrăgise așa de mult; a vrut să-l tragă la curte, dar n'a fost chip... n'a putut să-l despartă de toama lui... să-l despartă de Zimbru!...

Isbește din pitenii... se apleacă... se încovoie pe spinarea umedă a armăsarului... Sclipește din ochii... privește... îngruntă din sprâncene, par'că vrea să frângă vâlul cântrenit al îndepărtărilor...

— Am spus că s'o pată Chițu!...

N'a vrut să mă asculte... „Veșnic aiurea... veșnic cu oile prin imășuri străine!...”

Măndru suspină... strânge frâul... se dă mai aproape de boier :

— Cântrenii l-au pândit de mult... nu-i chip să le scape!...

Acum coboară în vale... Un vânt rece îi isbesc, o flacăară se ridică... se lățește... sclipește pe o muche rume-nită...

Iureș... zomote; țipete vin... se deslușesc, răzbat... se furieșează, îi oprese în loc... O movilă se ridică la dreapta... leagă caii la poalele ei și urcă.

Se apleacă... se apropie unul de altul, privind țintă dăra roșiatică ce se înalță din ce în ce mai mare, șerpue... se respiră și la lumina căreia umbre se isbesc... aleargă, se frământă ca într'o clipă de desnădejde.

Behăit de oile... lătrături de câini, tâlângi stinghere se plâng, vuiesc... răzbat mai încet... încet, stingându-se.

— Le știu... is oile lui... ale lui Chițu!...

Și îi apucă de mână... îl strânge...

— Vezi cum mi le mână!... le duc la el... le împărășie în sat... Nu-i chip de răzbit... Cine-i cu Chițu?...

— Micu... numai el!...

Ar vrea să-l vadă... să se repeadă într'o fugă la el... dar negura crește... se stercovă... vine de departe... tot mai de departe!...

Dăra de lumină se încovoie... se

micșorează... se pierde în neguri și rămân sfârșiți... rămân ascultând larma ce se pierde odată cu lătratul înfrânt al câinilor, cu behăitul oilor... su zvonul sfâșietor al talangelor... se pierd, se duc tot mai departe, întâi ca o bătaie din arși, apoi într'o adiere prinăvărată, până ce abia mai răzbat ca o șoaptă venită de aiurea... din marginile necunoscutului. Și o liniște sfântă picură... se asterne... îi învăluie... îi se lasă pe suflet!...

Cată să mai deslușească ceva... se reazăimă istovit de spinarea vântului, clătănând tremurător din cap, lăcrămând...

— „Păi Chițu-i mort!...” și un suspin îi frânge vorbele...

Const. S. Spirescu

Galați.

CUGETĂRI

Pădoarea își are și falșitateca ei și nevinovăția ei.

Mirabeau

Increde-te în tine singur; n'ai nici prieten nici rudă mai bună ca pe tine însuși!

La Fontaine

De te laudă, de te vorbește de rău, tu fii îngăduitor.

Mahomed

Cel care poate face un rău, urăște lumina

Bossuet

Mulțimile au cele mai multe momente de aberație.

Lamartine

Alli ce e fericirea numai când o dai altuia.

J. de Maistre

SCRITORII VECII

FUGA LUI PETRU RAREȘ

de

URECHE VORNICUL

Văzând Petru Vodă că l-au impresurat vrăjmașii de toate părțile, și a săi l-au părăsit toți, lăsat-au scaunul și s-au dus spre munți; unde, cunos-când că nici acolo nu se va putea mistui, au socotit să treacă la țara ungurească. Și așa, aflându-și calea deschisă prin țarg prin Piatra, au trecut pre lângă mănăstirea Bistriței; și, lăsându-se ca să poată cevași odihni în munte, deasupra mănăstirii, văzută-au, unde ca un roi din toate părțile, încourjată mănăstirea, ca să-l poată prinde. Decă, cunoscând ei aceste, au încălecat pre cal, și singur au fugit să haiducească, în 18 zile Septembrie, intrând în munte într-adânc. Fără drum, fără povată, au dat la srimtură ca așele, de nu era nici de cal nici de pedestru; ce i-au căutat a lăsa-re calul. Și așa în sease zile învăluindu-se prin munte, flămând și trudit, au nimerit la un pârâu în jos, au dat peste niște pescari, cari, dacă i-au luat seama, cu dragoste l-au primit. Iară Petru Vodă, înfricoșându-se de ei, s-au spaimântat, iară ei cu jurământ s-au jurat înainte-i cum îi vor fi cu dreptate, și nimica să se teamă. Iară ei le-au dat lor 70 de galbeni, banf de aur; și văzând ei galbenii, cu bucurie i-au luat, și l-au dus la otacul lor, de l-au ospătat cu pâne și pește fript, ospăț pescăresc, de ce mânca și ei. Și dacă au înserat l-au îmbrăcat cu halne proaste de-ale lor, și l-au dat comănac în cap, și l-au scos la Ardeal. Și fiind oaste unguroască de strajă, la margine, i-au întrebat pre dănișii ce oameni sunt; ei au zis: suntem pescari. Și așa au trecut prin straja ungurească, și nimeni nu l-au cunoscut. Decă pescarii l-au dus la casa unui boiarin unguresc, carele au fost având prietășug mare cu Petru Vodă; ce pre Domnul nu l-au

afiat acasă, numai pre jupâneasa lui; și pre taină spuseră că de Petru Vodă; carea, înțelegând de Petru Vodă, cu dragoste l-au primit la casa ei, și i-au făcut ospăț. Iară un voinic earecine, ce fusese aprod la Petru Vodă, prilejindu-se într'acel sat, fiind scăpat și el dintr-acele răutăți, îi spuseră lui de pescarii aceia ce venise din munte, și știind el că Petru Vodă au intrat în munți, și nimica de dânsul nu se știe, și cugetând întru inima sa, cum ar putea înțelege ceva de Domnul său, au mers la pescari să-i întrebe; și dacă i-au văzut, îndată au cunoscut pre Domnul său, Petru Vodă; și au căzut de i-au sărutat picioarele. Atunci văzând Petru Vodă pre credincioasa sluga sa, mult s-au bucurat și s-au mângâiat, și multe cuvinte de taină i-au vorovit, și îmblânzindu-i se inima, au adormit puținel. Nică zăbava multă făcând, până a odihnire Petru Vodă, iară acea jupâneasă au gătit leagăn cu caif, și 12 voinici într-armați; și dacă l-au deșteptat, au sezut în leagăn numai cu acel aprod, și au mers pe locuri fără de drum, până au sosit la casa unui boiarin unguresc, care și acela era, prieten lui Petru Vodă; și acela, dacă l-au văzut, cu dragoste l-au primit și l-au ospățat, și îndată i-au gătit leagăn cu șeșe caif, că loc de zăbavă nu era, că din urmă prinsese de veste oastea ce era la straja ungurească, cum Petru Vodă au trecut printre dânsii, și nu l-au cunoscut, și s-au poruit după dânsul a-l cerea, ca să-l poată ajunge. Ce Dumnezeu, cela ce-l ocărmitur tuturor celor ce i se roagă cu credință, au acoperit pe Petru Vodă, și i-au dat cale deschisă; și mergând cu nevointă au sosit la Ciceu; și Sâmbătă, în răsărită soarelui, Septembrie 28, au intrat Petru Vodă în cetatea Ciceului, și au închis porțile. Iară cei ce-l goniau din urmă, văzând că au hălăduit Petru Vodă dinaintea lor, s-au întors înapoi. Acolo plângere și tânguire era de Doamna sa, Elena, și de fiii săi, de Iliș și Ștefăniță, și de fiică-sa Ruxanda, și de alți căsași, pentru multă scârbă ce le venise asupra-le, știindu-se din câtă mărire au căzut la atata pedeapsă. Deci Petru Vodă au intrat în biserică de s-au închinat, mulțumind lui Dumnezeu că l-au izbăvit de mâinile vrăjmașilor săi.

Iară Sultan Suleiman, împăratul turcesc, cu oastea sa, în urma lui Petru Vodă, la Moldova multă pradă și scădere făcând țării, și călcând-o, au ajuns până la Suceava, cu mare urgie și pedeapsă tuturor locuitorilor.

SONET

Pentru Eos.

Stând împreună, gândurile mele
Hălăduesc prin lumii imaginare
Și în lumină albă, le răsare
Numai icoana ta, în toate cele...

De peste tot, ca după o chemare
Divină,—subt privirile de stele,—
Numai spre tine-aleargă... și cu ele
Intregu-mă Eu — născut din nepăsare.—

Când ochii noștri calzi se mbrățișează
In liniștea odăii parfumate
Și dorurile se aprind n noi,

Atuncea suftetu-mă robit visează
Și vrea tot astfel, în eternitate,
Să fim, să ne iubim —
doar amândoi!...

Apol.

SFATURI CASNICE

Cum se spală ciorapii de mătase. —
Ciorapii de mătase se spală mai întâi în apă rece de mai multe ori, adăugându-se puțină scrobeală albastră în cea din urmă apă. Se întind apoi ciorapii la uscat fără a se storce.

VIAȚA 'N GLUMĂ

Secretul profesional

după Bernard Gervaise

Cabinetul unui judecător de instrucție.

Judecătorul (către un acuzat). — Se va proceda la primul d-tale interogator. Mai înainte, trebuie să te înștiințez că legea îți dă dreptul să fii asistat de un avocat. Vrei să usezi de dreptul acesta?

Acuzatul pare a fi ascultat tirada asta cu interes, dar nu răspunde.

Judecătorul. — Nu vrei? bine. De altfel nu ți-ar sluji la mare lucru și nu vom pierde multă vreme. (Grefierului): Grefier, scrie că acuzatul renunță la avocat. (Acuzatului): Spune acum numele, pronumele și profesia.

Acuzatul continuă a nu răspunde.

Judecătorul. — Ce, n'auzi? (strigând) Cum te cheamă?

Acuzatul. — ...

Judecătorul. — A ha! pricep! vrei să ne faci încurcături, nerăspunzând la întrebări. Te înșeli, băiete. Știu eu cum te cheamă. Te numești Prăpădescu, Vasile Prăpădescu, și în lumea specială în care trăiești, ești poreclit Cap de boiu. Ai de răspuns ceva?

Acuzatul. — ...

Judecătorul. — N'ai de răspuns nimic? Foarte bine. Urmez eu. Ești născut la 1858, la Urlați. La 1888 ai fost condamnat pentru prima oară pentru viol... (A parte) Ba nu, am greșit dosarul... (Tare) După cum vezi, îți cunoaștem perfect toate antecedentele, și n'ai nimic de câștigat din mutismul d-tale. Dacă răspunzi lămurit la ce te întreb, ți se va ține socoteală de sinceritatea ce arăți... Știi de ce ești acuzat?

Acuzatul. — ...

Judecătorul. — Haide, nu face pe nevinovatul. În noaptea de 24 spre 25 Iunie trecut, a fost asasinată o bătrână de 65 de ani, pe strada Funiș. D-ta ai ucis-o. Toți martorii te acuză. Mărturisește.

Acuzatul. — ...

Judecătorul. — Mărturisește, n'ai încotro. Te-am văzut, adică ai fost văzut, vreau să zic.

Acuzatul. — ...

Judecătorul. — Haide, Prăpădescule, nu face pe prostul, mărturisește.

Acuzatul. — ...

Judecătorul (care începe să-și piardă răbdarea). — Atunci tăgăduiești?

Acuzatul. — ...

Judecătorul (îsbucnind). — Ai de gând să deschizi gura odată? Ce fel de instrucție vrei să fac?

Acuzatul. — ...

Judecătorul. — Sta! că-ți dau eu Cap de boiu!... (liniștindu-se) Poate că nu vrei să-ți mărturisești crima, așa, dintr-o dată. Să procedăm atunci altfel... Cunoșteai pe victimă?

Acuzatul. — ...

Judecătorul. — Asta poți s'o spui. Toată mahalaua știe că te duceai des pe la dansa.

Acuzatul. — ...

Judecătorul. — Nu vrei să spui? Bine. Spune atunci ce-ai făcut cu revolverul?

Acuzatul. — ...

Judecătorul. — Adu-ți aminte. Constatările medicului legist au stabilit că mai întâi ți-ai amuțit victima c'un glonț de revolver tras în cap, și pe urmă te-ai repezit la dansa ca un sălbatec și i-ai dat 18 lovituri de cuțit. Ce ai făcut cuțitul?

Acuzatul. — ...

Judecătorul. — L-ai aruncat în vre-un canal, nu e așa?

Acuzatul. — ...

Judecătorul. — L-ai ascuns undeva?

Acuzatul. — ...

Judecătorul (aparte). — E încă...

pățânat rău, individul. Să-l iați mai bine cu blândețe. (Tare) Prăpădescule, nu vrei să fii gentil, văd eu. Altă dată, când era vorba să se smulgă mărturisiri de la un acuzat se întrebau mijloace energice, era pus la chinuri și... limba i se deslega. Astăzi nu mai e așa. Azi facem apel la inima vinovatului, la restul de sentiment ce mai are în el. Și d-ta nu vrei să deschizi gura. Asta e ingratitudine curată. Haide, dă-ți drumul inimei... Mărturisește că ai asasinat pe bătrână și te las în pace.

Cuvintele acestea emoționează pe acuzat care începe să plângă cu hohote, dar tot nu răspunde.

Judecătorul. — Haide, haide, nu-ți face sânge rău. Prăpădescule, n'am vrut să-ți fac rău... A! mi se pare că am ghicit. Ești timid. Te impresionează jandarmul?

Acuzatul (plângând). — Hi, hi, hi... Judecătorul către jandarm. — Jandarm, ești afară. (Jandarmul ese). Acum mărturisește.

Acuzatul. — Hi, hi, hi...

Judecătorul. — Ce mai e acum? A, grefierul. (către grefier) Trece un moment până dincolo, te rog. (Grefierul ese). Suntem singuri acum, spune-mi tot, numai mie.

Acuzatul. — Hi, hi, hi...

Judecătorul. — Dar bine Prăpădescule, Vasilică, nu ești băiat prost. de ce te încapățanezi? Vezi că mă faci să-mi pierd vremea cu tine. Cine-a mai văzut așa instrucție? Haide, mărturisește, tăgăduiește, spune ce vrei, dar spune ceva.

Acuzatul. — Domnule judecător, să nu te superi pe mine, dar nu pot să spun nimic. Nu e vina mea, sunt oprit de secretul profesional.

Costache Glumici.

POVEȘTEA UNEI CRIME

de

MAXIM GORKI

— Urmare —

— Nu-î mult cele șeaizezi de copcei ale tale, murmură Salakin. Dacă tu...

— Ce?

— Dacă ai vrea să îndrăznești ceva...

— Ei, ce?

— Nu spun mai departe.

Ionică gândi și zise: „Tu nu poți nimic—numai prostii flecărești”

— E?

— Da, tu!

— O! Eu știu ceva!

— Ei ce? Să zicem că vreau să îndrăznesc ceva — mai departe?

— Mai departe?

— E, da!

— Să spun?

— Vorbește!

— Eu spun, dar...

— Nu știi nimica, mormăi Ionică cu convingere.

Salakin începu a se învârti neliniștit pe locul său. Ionică însă îi întoarse spatele, oftă desnădăjduit, dureros, și șopti: „Doamne, nici o bucată de pâine...”

Un timp stătură tăcuți unul lângă altul. Apoi se sculă Salakin, plecă capul peste Ionică, atinse tare cu buzele urechea acestuia și șopti abia de auzit: „Ioane, ascultă! vino cu mine!”

— Unde? întrebă Ionică tot șoptind.

— La Borissovov...

— La ce?

— Ți-o spun pe drum!

— Spune acum!

— Ei, să mergem întâi! Îți voi spune! Să mergem și să prădăm pe Matei... da!

— Dracul să te ia! șopti Ionică înclădat și întristat.

Salakin însă se plecă peste el și începu a-i șopti la ureche: „Ascultă-mă, aceasta-i așa de simplu! Mergem acolo, facem treaba și ne întoar-

cem înapoi aici! Cine va avea bănuiala pe noi? Cunoșc acolo toate drumurile — știu și unde sunt banii, și argint este acolo—linguri, giuvaeruri...”

Suflarea caldă a lui Salakin încălzii obrajii lui Ionică și frica începu să dispară din inima lui. Totuși răspunse încet: „Fugi d'acici, satană!”

— Dar ai răbdare, atunci am putea noi să ducem o viață. Gândește-te — numai o singură dată — și suntem sătuți, avem haine, ciubote...

Ionică zăcea tăcând, Salakin îi tot șoptea la ureche cuvinte atățătoare, convingătoare.

În sfârșit, întrebă Ionică: Are el mulți bani?”

V

Trei zile după aceasta convorbire mergeau amândoi într-o dimineață pe drum, umăr la umăr și Salakin vorbea iritat, uitându-se lui Ionică în ochi.

— Înțelegi, întâi ne băgăm în stogul cu fân—și când începe să ardă, atunci aleargă toți să stingă, chiar și el, Matei—dar noi mergem la dânsul! Apoi prădăm cuibul.

— Și dacă ne simțeste? întrebă Ionică gânditor.

— Asta e de nelăchipluit! zise Salakin. Cine să ne prindă? Și cu un ton răstit adăugă: „Trebuie să stingă focul, nu să ațerge după noi! Înțeles?”

Ionică dete din cap afirmativ.

Era la începutul lui Martie. Zăpada moale cădea încet din cerul întunecat pe pământ și ștergea iute urmele celor două oameni, care mergeau pe șosea printre două șiruri de mesteacăn cu crăcile arămate, greu în jos.

— Ab! numai de am reuși! zise Ionică oftând greu.

— Veți vedea cum izbutim! zise Salakin cu încredere.

— Să dea Dumnezeu! Dacă reușim —pe Dumnezeu! Nică odată nu mă mai prin la așa ceva!

Prietenii mergeau înțe, căci amândoi erau foarte rău îmbrăcați — Salakin în jacheta lui femeiască, împodobită cu o multime de butoie, prin care se vedea vata murdară în picioare avea o pereche de papuci de păsă, pe cap, o căciulă veche brumărie. Ionică își procurase, în locul sumanului, o jachetică cafenie, a căreia mânecă dreaptă — Dumnezeu știe pentru ce—era de culoare neagră. Cu papuci de scortă, cu căciula ruptă, încins cu o frânghie, semăna cu un lucrător de fabrică dedat beției, dar nu cu un țăran.

În seara dimineața zilei hotărâte pentru faptă, putuse Salakin fura o cratiță de alamă și o mașină de călcat, pe care le vându unui comerciant de fierărie cu optzeci de copcei și acum mai avea o piesă de cincizeci de copcei în buzunar.

— Dacă am găsi cel puțin o cărnă pe drum și să putem merge... zise Salakin. Altfel nu ajungem de cât la noapte acolo — mai sunt încă vreo patruzeci de verst. Am putea să dăm chiar câte cincă copcei de fiercare, dacă ne-ar duce!

Zăpada le cădea pe cap, pe obraji pe ochi, se puse pe umerii lor și le rămase atârnată de picioare. Imprejurul lor și de-asupra se învârtea văjind un vârtej alb și ei nu mai puteau deosebi nimic înaintea lor pe drum.

Ionică mergea cu capul plecat, ca o vită bătrână, bolnavă, care e dusă la jupuit; veselul și palavragiul Salakin din contră, privea mereu împrejur și flecărea necontenit.

— Cât de departe suntem deja și dacă mai avem mult de mers — de asta nu trebuie să vorbim! Ce o-mă! Într'un fel e apă la moara noastră, căci ne șterge urma — dacă ar cădea tot așa înainte... dar deună grea punevea focului... Nu-i nimic pe lume să fie bun în toate privințele!...

Fulgii de omăt devenira mai mici, mai uscați și nu mai cădeau regulat

GALERIA ARTIȘTILOR ROMÂNI

D-1 ARISTIDE DEMETRIADE

și încet pe pământ, ci se învârtău acum viscolind, repede și în mase mai dese încă prin aer. De odată înaintă din norul de omăt, asemenea unei căpîte negre, o clădire înclinată ce părea aplecată până la pământ din cauza omătului de pe acoperiș.

— Aci e Tomasoșul, zise Salakin. Vrei să intrăm în cărciumă și să luăm câte un pălăruț?

— Ar trebui, zise Ionică, care tremura din tot corpul.

Înaintea cărciumei steteau doi cai, înhămați la o sarie țărănească. Erau mici și zburlii, priveau trist cu ochii lor blânzi în omăt și scutu-rau din când în când zăpada de pe ploape. Coamele lor neperiete erau acoperite cu o pătură fină neagră de colb.

— Aha, un cărbunar! zise Salakin, dacă ar avea acelaș drum

în cărciumă, la o măsuță lângă fereastră, ședea într'adevăr un tânăr și bea bere. Ionică privi la nasul lung, comic de pe fața slabă, ce era acoperită cu dungă neagră. Cărbunaru-l ședea lătit pe scaun, bea încet berea în mici lughituri și când fu gata, începu de odată a tuși din tot corpul și și pierdu prin aceasta în-fățișarea lui importantă.

Ionică merse la teighea, supse un pahar de rachiu și arătă lui Salakin pe cărbunar.

— Mergi la oraș, om bun? întrebă Salakin, apropiindu-se de cărbunar.

Acesta îl privi și răspunse tare: — Ca carul desert nu merg la oraș.

— Așa dar vii dela oraș?

— Ce te privește asta pe tine?

— Pe mine? Vezi d-ta, canaradul meu și cu mine, te-am angajat la moara din Barissovo... la ne cu d-ta dacă ai acelaș drum!

Tânărul se uită la Salakin, apoi la Ionică, își turnă bere, scoase cu degetul o bucățică de plută din pahar și zise apoi scurt: Nu-mi șede bine!

— Ia-ne cu d-ta, fiu atât de bun! Îți vom da câte cinci copeici de fie-care...

— Nam trebuimță, zise tânărul, fără a se uita la Salakin.

— Fă-o, pentru Dumnezeu! zise Ionică încet și umilit.

Tânărul îl privi, încetă fruntea și scutură din cap negativ.

— D-ta ești un om de seamă! zise Salakin. Nu e tot una pentru d-ta? Noi avem mult de mers și suntem osteniți, rău îmbrăcați...

— Să vă îmbrăcați mai bine! zise cărbunaru-l ironic.

— Da, dar dacă n'avem bani pentru asta? zise Ionică îndrăzneț, vezi, suntem săraci...

De ce sunteți săraci? întrebă cărbunaru-l nepăsător, bîndu și berea.

Ionică schimbă o privire cu tovarășul său și amândoi tăcură, stînd cu capetele descoperite înaintea cărbunaru-lui.

Atunci zise bătrana cărciumărită: „Nu face mofturi, Nicolae, ia-i cu tine! Ce-are de a-face? Gloabele aleargă și așa de geaba și ei vreau să-ți dee fie-care câte cinci copeice. Dee-ți banii înainte și ia-i cu tine!”

Cărbunaru-l observă încă odată pe amândoi unul după altul, oftă și zise apoi: „Câte zece copeice de fie-care!”

— Bine! strigă Salakin. Iată, ai bani!

— Cearcă piesa! strigă bătrana.

Cărbunaru-l aruncă piesa lui Salakin pe masă, ascultă sunetul, o mușcă, merse la teighea, o mai aruncă încă odată și zise bătranei: „Iată — pentru bere!”

— Ce cămă e și acesta! șopti Salakin lui Ionică.

— Așază-te în sanie, zise cărbunaru-l lui Ionică, după ce primi restul de la bătrana și tu vino lângă mine!

— Bine! consimți Salakin. Și de ce să nu rămănem împreună?

— De ce să rămăneți împreună? întrebă cărbunaru-l cu neîncredere.

— Ne vom încălzi...

Între societarii mai tineri ai Teatrului Național, d. Aristide Demetriade ține loc de frunte atât prin genul d-sale dramatic, cât și prin contributul personalității d-sale artistice.

Când l-am văzut acum că-i va ani întâia oară, jocul ca și prestața scenică a tânărului artist ne-a făcut să gândim de îndată la regretatul Manolescu, care găsea în d. Demetriade un înlocuitor de merit. Anii ce-au urmat ne-au îndreptățit judecata: d. Demetriade devenea tot mai simpatie publicului, cu atât mai mult cu cât aducea în jocul său o notă cu desăvârșire personală, și Teatrul Național era din ce în ce mai sigur că are un interpret de talent pentru comedia înaltă ca și pentru drama modernă.

Sunt ani de zile de când d. Demetriade își are definitiv cucerit locul între primii artiști ai scenei noastre și talentul d-sale nu s'a desmintit nici odată. Totdeauna pătruns de caracterul personajului interpretat — și aceasta mulțumită inteligenței înăscută a artistului — totdeauna cald în sentimentalitatea interpretă-

rei, totdeauna îngrijit în forma exterioră a rolului, sigur de creația sa, convins de adevărul rolului, d. Demetriade nu putea să nu facă asupra spectatorului impresia talentului real, impresia darului artistic, aceea care lucrează mai direct și mai cu ușurință asupra sufletului lui.

D. Demetriade mai are în ajutorul său unele daruri firești care au contribuit la a-l face simpatie. Are cuvântul mlădios și cald, are gesticulația largă, are înfățișarea elegantă, este inteligent și e muncitor. Toate darurile acestea se văd pe scenă la un actor, mult mai mult decât la vre-un oarecare în lume, se văd și simt cu atât mai prețuite cu cât între lume și scenă e distanța care dă perspectiva, care dă mirajul, care dă amploarea victoriei, e distanța la capătul căreia darurile firești ale actorului devin daruri artistice care înaltă pe actor de-asupra întregii lumi. Și atunci artistul își cucerește și își stăpânește publicul... așa cum o face d. Aristide Demetriade.

Aldor

— Ia, te uită! răsă cărbunaru-l. Nu, fă cum vreau eu! Căci dacă prietenul tău ar voi să-mi deshame caif, îți trag una peste cap, te amestec, te leg și...

El tăcu, răsă și începu a tuși lung și obositor...

(Va urma)

Trad. de Al. Dăscălescu

LITERATURA FLAMANDĂ

IN CIMITIRUL SATULUI

de

HENDRIC CONSCIENCE

Cursurile școlii din sat s'au sfârșit.

Iată, spre casă se duce Maria, o fetiță blondă, draguță, purtând sub braț o tablă de scris. Ion, cu buclele negre, o urmează.

În drum, rupe albăstrelele și macroșu din câmpiile cu secară.

Se așază pe scara de piatră de la poarta cimitirului. Iancu împletește o cunună de flori. Copilei îi părea că lucrul ține prea mult, neliniștindu-se

în dorința de a avea mai repede cununa.

Dar Ion lucra cu ardoare. Fără să știe cel îndemna, rânduia, și schimba florile, căuta nuanțarea culorilor; uneori încerca cununa pe capul frumoasei lui insectitoare.

Oare vre-un simțământ de prietenie sa-și dragoste, transformă atât de repede pe acel copil în artist?

Aproape de focul acela copilăresc se învârtă câmpia somnului veșnic, cu liniștea-i neîntreruptă, cu momente înverzite și cu mici cruci căzute. Pe câmpia morții se înalță o umilă bisericuță; vechiul ei turn de piatră, cu dărâmurile lui urâte, se aseamănă unui bătrân trist, din cauza morții copiilor; acoperământul tuguat ca o săgeată se înalță către cer și vârful lui părea un bulgăre de aur ce parcă vrea să dea lumină morților ce dorm sub iarba verde.

Soarele își aruncă lumina vie în cimitir; florile se clatină pe morminte mișcate de un vântisor călduț; pasările ciripesc în teul ce umbrește iarba sfântă, mulți fluturi sbor în jurul cruciulițelor de lemn... dar nimic nu tulbură impresia tăcerii sau în-

duioșarea singurătății din câmpia moartă.

Ion își sfârșise lucrul. Pe capul Mariei se răsfață roș-albăstruia cunună pe care i-o împletise.

Amândoi o apucă pe cărarușă întortochiată din cimitir.

Ion zărește o floare a sfântului Ioanhan ce lucea ca o stea de argint pe un mormânt. Sare până la dânsa, o rupe din trunchi și o așază pe fruntea prietenei lui.

Floarea asta este ca un giuvaer în diadema unei regine, a cărei domnie începe cu viața, al cărui sepefru e frumusețea, a cărei comoară e simplitatea și credința.

Maria se bucură și merge înainte; în ochii ei albaștri lucrează mândria copilărească și în lumina lor vie, se amestecă reflexul frumosașelor albăstrele ce i se clatină pe frunte.

Se oprește la un mormânt și privește surzând la o cruciuliță de lemn, a cărei cunună din flori proaspete dovedește un mormânt de curând acoperit.

Cununa pe care o poartă este mult mai frumoasă, zice Ion.

— Aci e înmormântată Carlita, fata rotarului, murmură copila.

Biata Carlita, o compătimeste copilă, acum ea n'o să mai poată merge cu noi la școală. Fiindcă este în cer, nu-i așa?

— Da, răspunse Ion, este în cer, vai de ea!

— De ce o cămești, dacă este în cer? întrebă copilăta mirată. În cer o șea de bine! Acolo se poate blimba de dimineață până seara cu ingerașii! Acolo poate căpăta câte un șorț olin cu zaharicale în fiecare zi de Dumnezeu, și se joacă și se cântă totdeauna și când cineva obosește din joc, atunci bunul Dumnezeu ne așază pe genunchi și ne sărută până adormim.

— Da, da, va fi neapărat splendid în cer! sus-pînă Ion.

— Am văzut pe Carlita, când devenise ingeraș și dormea somnul cel lung, până a nu sbura în cer. Și Maria spunea înainte: Ah! ce frumoasă era?

Era îmbrăcată cu o rochiță nouă, albă, mâinile și fața erau și mai albe decât rochița, și pe cap purta o cunună din flori de aur și de argint cu stelute și mărgăritare ca copilășul Isus din biserică. Și Carlita zâmbea așa de dulce în somnul ei ca și cum ar fi visat despre cer. Eu nu i-am văzut aripile, dar mama mi-a spus că erau la spate, ca să se poată odihni pentru un drum lung... Căci cerul este foarte departe de aici.

— Haide, Maria, mulțumă bătașul, îndepărtându-o de micuțul mormânt. Vezi, eu nu vreau să mor, pentru că atunci nu m'ași mai putea juca cu tine.

Tradus din esperanto
Miluță Simion

INCHEINARE

Mă lasă ca să-ți cânt cu duioșie
Un cânt sublim cum altu 'n lume nu-i
Un cânt strunit cu dor de glas de harpă
Și mandolină... și-adânc în el să pu-

Suspiniul grău al dorului ce zace
Închis de mult în pieptul meu pustiu,
Să-ți cânt încet un cântec plin de jală
Și cântecul când n'o mai fi să fiu.

Iar ochilor răpăi adânci de flacără
Ce ard ca 'n negre funduri de gemene
Să le înalți un cânt smerit de slavă
Un cânt de dor, și dulce 'n blânde strune,

Să faci să vibreze lin și tainic
Spre cerul vast, spre zările albastre
Cu cea mai înfocată rugăciune
Cântările îndrăgostirei noastre.

Iar tu, cuprins-ă atunci de înflorare,
Frunoși-ți ochi spre mine să-ți pierci;
Dormind ușor, să-mi lăsuți dulce gădul
Și 'n lumea ta de vise tu să treci.

Iar sufletu-mă cuprins de frumusețea-ți
De ochi-ți mari, de ochi, tot câprui,
Să faci harpa mea ca să vibreze
Un cânt sublim cum altu 'n lume nu-i.

Mihail Alexandrescu

CEALALTĂ

MARE ROMAN de HEIMBOURG

— Urmare —

„Pentru numele lui D-zeu, Toaneto, ce ai? mă întreabă de odată vocea blândă a d-nei Roden, pe când cu mâna încerca să-mi ridice capul și să mă mângâie.

„Ochii mei întâlneau pe ai săi, cari erau de asemeni roșii; dar cu toate acestea, nu avui curajul să mărturisesc adevărul.

„Mă gândeam la Jean, și îmi ziceam cât suntem de singure acum! îi bolborosii eu foarte zăpăcită.

„Ochii ei mari păreau că îmi zic: Nu te erede Toaneto; apoi îmi zămbiră aproape când îmi zise:

„Vino acum de te spală, ca să nu să vadă că ai plâns; trebuie să ne șezăm la masă.”

„O sculțai, și pe când îmi spălam ochii cu apă rece, ea stătu lângă mine și urmă:

„Nu isprăvisem de șters praful când auzii pe sora d-tale intrând; nu-mi puteam deslipi ochii de la băiat ca să văd cum are să îndure el această întrevedere. Se ridică, o salută până la pământ, și îi exprimă bucuria de a o vedea în sfârșit sănătoasă. Fața lui rămase liniștită, ea și cum ar fi văzut o și er; s'a stăpânit mult, și asta ca să nu mă mănească pe mine.”

„Acți se opri, oftând adânc, apoi reluă:

„Acum este major, eu nu îi mai pot da nici o povață; știu din experiență, că piedicile atâta flacăra; sunt acum bătrână, nu mai am altă putere, de cât să împreună mâinile și să mă rog lui D-zeu ca el să-și arate calea cea dreaptă.”

Când ne scoborârăm jos, găsirăm pe Charlotta stând față în față cu Charles, și jucându-se cu o floriceică pe când el îi povestea fazele războiului. Ne chemă la masă; el oferă brațul Charloti și câte și patru luarm loc la masă; cine s'ar mai fi gândit să ne regăsim așa?

Charles se închină ca odinioară, dar brațul nedându-i încă vocă să-și taie, eu îndeplinii această onoare, cu care mă însărcinase de la plecarea lui, d-na Roden.

Situația era cam împovărată la început, nimeni nu vorbea. După supă, Charles ne umplu cu mâna stângă paharele, ridică pe al lui, și ne rugă se închinăm cu el în sănătatea mamei lui și a îngrijitoarei lui, așa tânără și atât de devotată. Părea în adevăr foarte fericit că se găsește în mijlocul nostru, și făcând aluzie la prima seară a sosirii noastre, regretă lipsa mamei mare zicând:

„Ce păcat că nu mai e între noi!”

— Vai! a murit prea curând! zise Charlotta.

Dacă ar mai fi trăit, multe lucruri ar fi fost altfel!”

Oftă, apoi lăsându-și ochii a rădăci prin odaie, părea că atribuie morții rezezi a sârmane noastre bunice, pe care o mălănise, toate conștințele ciudatei ei căsătorii. Eu mă roșii pentru ea, buzele lui Charles păreau că zămbesc ironic, pe când d-na Roden ne zise cu multă liniște:

„Așa ne place să vorbim, când totul s'a sfârșit! Sărmana mea bună prietenă, d-na de Wertern, era așa slabă de mult; nu ar fi avut putere să împiedice un act hotărât de mult de d-ta, d-nă Prințesă.”

Charlotta nu cuteză a răspunde; se făcu iar tăcere; Charles o întrerupse, întinzându-mi o farfurie și cerându-mi bucuri:

— Incă o bucătică de friptură, d-ră Antoineto, te rog; de ieri îți spuneam că simt o adevărată foame de convalescent.

„Da, îmi spusese, și știam că sănătatea corpului și a sufletului îi reveneau, dacă primăvara îi era în inimă.

Vorbeau amândoi; încetul cu încetul, se amestecă și d-na Roden în vorba lor, și astfel se sfârși masa, mai bine decât ne-am fi închipuit.

După masă, ne suirăm în odaia noastră, Loty cu pași ușurei, și sglombii, care contrasta într'un mod ciudat în umbrelul ei clătinat din zilele precedente.

— Charles e foarte bine acum, îmi observă ea lăsându-se pe canapea; nu mai e nici roșu nici prea gros; parcă ar fi un adevărat gentilom, nu îi cunoșteam aerul acesta!

— Tu nici odată nu l-ai cunoscut, îi răspunsei eu cu amărăciune.

— Se poate, nu mi-am dat osteneala! lui răspunse ea luând un jurnal.

Eu îmi luai haina și pălăria și plec să mă plimb. Căutam colțurile cele mai pustii, călcând în picioare frunzele moarte, privind arborii despuiați, a căror priveliște semăna cu starea sufletului meu.

Mă lăsa să mă bată vântul în obrazii mei aprinși, căutând a pune ordine în gândurile mele nebune din minte. Mă învinovăteam de egoism și îmi reposesam lacrimile mele zadarnice. De ce să mă simt mălănit dacă sufletul lui se mângâia cu noui speranțe? gândul că Charlotta nu-l iubea de loc, că nici odată nu l-ar putea face fericit, nici nu trebuia să mă oprească de a nu mă ruga pentru fericirea lui; un amor ca al lui, așa de puternic și atât de credincios, nu se putea smulge de cât cu viața! De ce mă plângeam? În manșon împreună mâinele pentru rugăciune, făgăduind a nu mai fi nedreptăți, nici întepată, de a-mi aduna toată mândria și a le arăta fruntea mea senină și liniștită.

Vai! orgoliul nostru ne face de multe ori să îndurăm multe suferinți dureroase! Nu este decât haina sub care se ascunde o inimă rănită, ca lumea să nu bage de seamă răul care ne roade! Această haină însă ne apasă, și este supărătoare. Inima se răsvrătește, pe când gura zămbeste! Îmi aminteam de momentele liniștite pe care le petrecusem la patul bolnavului; mă gândeam la cuvintele afectuoase pe care mamă-sa, în iubirea ei către mine, mi le spusese; îmi aminteam că odată îi spunea lui: „Charles, Cealaltă”. Toate gândurile și amintirile acestea făceau să mi se bată inima mai repede, amintirea ochilor lui mai cu seamă, cari mă urmăresc prin odaie, neînțetă și așa de ciudat!..

Adio mândrie, adio rațiune! Nu puteam să mă întorc acasă, în halul acesta. Mă întorsei iar în pădure; începuse să se întunece. Al de-ași fi putut rămâne aici!.. Nimeni nu te cunoaște, nimeni nu se ocupă de durerea ta, și numai în pădure puteam arunca departe de mine, acea mască de orgoliu cari mi-era așa de greu s'o port!..

Răbdare! inimă rănită, vei învăța să suferi fără să cărtești!

Când în sfârșit mă decisei a intra acasă, se înoptase bineșor; nu era nimeni în coridor, dar ușa de la odaia lui Charles era întredeschisă și se zărea bunica. Charlotta, sus la ea, cânta la pian; poate că inadins lăsase ușa deschisă, ca s'o audă mai bine. Mă încercai să trec fără zgomot, ca să urc scara, dar ușa se deschise și mă întrebă puțin răstit:

— Unde ai fost d-ră Antoineto?

— M'am plimbat în pădure.

— Ce nesocotință să te plimbi așa singură!

Începui a râde și îi răspunsei:

— Dar până acum tot singură m'am plimbat.

— Se poate; de acum încolo să nu mai faci asta ești prea tânără pentru asemenea isprăvi.

— Ești? răspunsei eu jumătate su-

parată, jumătate râzând de această observație. Eu mă simțeam așa de bătrână, și așa de puțin tânără. Nimeni până acum nu se ocupase de a ști dacă mă plimbam singură sau nu.

„Da, d-ta; mama era foarte îngrijată.”

— Îmi pare rău; plimbarea mea singuratică mi-a făcut mult bine.

— Numai amorezații sau nebunii se plimbă singuri, d-ră, strigă vocea glumeață a d-rului care venise să facă table cu finu-său.

— Te înșeli, d-ră, nu sufer de nici una din aceste boli, răspunsei urcând scara. Intunericul mi-ascunde roșeața, din fericire! Dar nu sfârșisem; Gertruda, cum mă văzu îmi strigă din odaia ei:

— Vai de mine, d-ră Antoineto, unde ai fost? D-nul Charles era furios; nu vrea să audă de nimeni; nu și-a luat nici cafeaua, nici n'a vrut să își citească ziarul.”

Ziarele, bine înțeles, vroia să i le citesc eu.

Charlotta, din potrivă, cum mă văzu zise cu nepăsare:

„Ai te-ai întors? și începu să cânte altă bucată.”

Eu îmi luai lucrul, simțind umilita unei invingeri, înainte de a începe bătălia.

Și pe Charles ce îl găsisse, să fie atât de îngrijat de lipsa mea?

XXIV

În casă toate mergeau ca ceosornicul. Masa o luam împreună, eu îngrijam brațul lui Charles și îi făceam lectură. Charlotta își petrecea mai tot timpul la pian și din când în când se mai scobora și pe jos pe la noi.

Ce ar fi făcut tot timpul singură, sus la ea?

Se liniștise aproape de tot, și părea că îl face plăcere să stea cu noi; într'o zi, văzui că se apucase să facă și ea la ciorapii pe care îi lucram noi pentru săraci, fără să se plângă că îi dă prin nervi.

Era mai atrăgătoare ca nici odată, cu coadele pe cap, cu un sorț alb peste rochia ei neagră, și cerând d-nei Roden de lucru, ca să-și dea și ea ajutor la ceva.

Părea așa de umilă, așa de căită. Și-ar fi agățat cu bucurie peste mijlocul ei subțire, punge de piele de care râdea odinioară. D-na Roden își păstra însă cu credință acest semn de demnitate sub șorțul ei negru, și nu vroia să i cedeze cu nici un chip. Din potrivă, față de soru-mea, nu mai știa cum să fie de politicoasă; din d-nă Prințesă, nu o mai scotea toată ziulica.

Într'o zi, femeia din casă intrând s'o servească pe ea întâiu, d-na Roden trecând Charloti farfuria, zise:

— Iertați-mă d-nă Prințesă, nu voi suferi nici odată să mă servesc eu înaintea d-tale.

După ce plecă femeia, Loty zise roșindu-se:

— Te rog, d-nă Roden, fă-mi plăcere și zi-mi Charloto, ca altă dată; să nu te mai aud cu veșnicul d-nă Prințesă!

— Nici odată, d-nă Prințesă, nu mi-ai permițe așa ceva; d-ta mă înțelegi, nu e așa? îi răspunse bătrâna cu zămbetul cel mai amabil. Loty se îngălbeni dar nu răspunse; Charles urmă convorbirea ca și cum nu auzise nimic.

Iarna venise, și nu se schimbăse nimic în viața noastră ciudată. Zăpada acoperea munții și câmpul, și meretele se coceau frumos în soba d-nei Roden.

Rănille fiului ei se vindecau încet. Cât despre Prinț, nu i se pronunța nici numele la noi; o întâmplare trebuia să-mi spuie mai târziu cari erau gândurile Charlotei în privința lui.

Într'o seară, pe când țineam o scrisoare în mână, pe care o adusesse factorul pentru d-na Roden, Anita ceru să-mi vorbească. Charlotta cânta la pian, în odaia ei, și eu zisei Anitei să mă aștepte puțin în salon, până dau scrisoarea d-nei Roden.

Găsi pe Charles vorbind cu mama lui, lângă sobă.

— Este pasul scumpel nostru Toaneto, zise d-na Roden, auzindu-mă că viu.

— Da, și îl aduc o scrisoare.

— Adevărat? De la cine o fi? Eu așa de bună și sună Toaneto, scumpa mea, ca să ne aducă lampa. De la cine e Toaneto?

— Nu știu; vă rog pe mine să mă scuzați, căci mă așteaptă Anita.

Când fusesi lângă Anita, aceasta îmi zise:

— A sosit d. de Terzen, d-ră; am venit să vă spun ca să încercați dv. pe lângă d-na Prințesă, ca să îl primească mai bine de cât în din urmă oară. D. de Terzen pare foarte supărat de plecarea d-nei Prințese; m'a întrebat de ce nu a rămas în castel. I-am răspuns că d-na a preferat să stea cu sora d-sale de cât singură.

Mi se pare că ducele a aflat cele ce s'au petrecut în Rotemburg, căci i s'a spus că d-na Prințesă împăcându-se cu d-na Roden, va rămâne pentru totdeauna în Rotemburg. Or, cum prințul nu prea i-a plăcut graba pe care ai pus-o părăsirii lui pentru a-l despărți de nevastă-sa, d-na ducesă vrea cu orice preț să înlăture o întâlnire între d. Prinț și d-na Prințesă.

Pe scurt, d. de Terzen a primit poruncă a face cum va ști, ca să depărteze pe d-na Prințesă și s'o ducă într'o mănăstire pentru un an sau două.

— Buna mea Anita, Ducesa se îngrijește de prisos; d. Roden este bolnav, și sora mea este tot Prințesa de Kallense.

— Este adevărat d-ră; dar aș voi din inimă să fac un bine d-nei Prințese; astă primăvară eu îi aduceam scrisorile de la Prinț.

— O știam de mult.

— Azi îmi pare foarte rău; dar eu nu aveam voință; d-ta nici nu știi ce amoretat era prințul și cum era de îndemnativă și d-ra Charlotta ca să-l atâte focul, prin rezerva d-sale aparentă.

— Ori cât te vei căi, tot nu ai să poți schimba ceva, Anita.

O vedeam cu toate acestea că nu se decide să plece; remuscările păreau că îi roade în adevăr sufletul. Ce era de făcut? Nimeni mai bine ca ea nu știa câtă puțină înrăurire aveam eu asupra sorii mele.

După ce plecă, mă dusei la d-na Roden; cum o văzui, îmi închipuii, după expresia figurei, că scrisoarea ce îi adusesem cuprindea noutăți extraordinare. D-na Roden, foarte aprinsă, se uită la mine peste ochelari, ca și cum m'ar fi învinuit de un delict serios. Charles nu era ca ea; neavând cea mai mică bănuială despre ce era vorba, o întreba foarte simplu:

„Sper să nu fi primit știri neplăcute?”

— Nu, dar știri neașteptate. Toaneto, puteai să ai mai multă încredere în mine?”

— Ești? De mine este vorba?”

— Da, Toaneto; uite o scrisoare pentru d-ta, pusă în a mea: este o propunere de căsătorie.

— Pentru mine? Isbucii în râs, un râs vesel și sincer, cum nu mai răsesem de mult.

— Nu știu ce găsești de râs? îmi zise d-na Roden ofensată.

— Trebuie să fie o greșală; scrisoarea este pentru Charlotta.

— Stai jos, ca să-ți citească scrisoarea ce primii.

Luai loc lângă ea, intrigată fără voia mea.

— Scrisoarea este iscăliă de „de Brenken, căpitan de lăncieri regimentul 10”. Pronunțând acest nume se uită țintă la mine.

— Îl cunosc: era aghiotantul tatălui meu și venea în toate zilele în casa noastră. Dar sunt sigură că vorbește de Charlotta.

Ea atunci mă întrerupse nerăbdătoare și citi:

A se citi urmarea în „Universul Literar” care va apare Duminică viitoare.

DIN LITERATURA PERSANA

— După Măria Schaffy —

Când îți privești picioarele gingașe
Atunci nu înțeleg, copilă dulce,
Cum pot să fie-atâta de frumoase!

Când îți privești mânuța delicată
Atunci nu înțeleg, copilă dulce,
Cum poate să deschidă-astfel de
rane!

Când îți privești roșieticile buze
Atunci nu înțeleg, copilă dulce,
Cum pot o sărutare să refuze!

Când îți privești în ochii înțelepți
Atunci nu înțeleg, copilă dulce,
Cum pot să ceară și mări mare
dragoste,

De cât îți port. O să îndurătoare!
Măi cald nu va putea, copilă dulce
Vre-o inimă să bată pentru tine!

Ascultă acest cântec plin de braji:
Măi blând nu va putea, copilă dulce
Vre-o gură să și doinească de iubire!

D. Armandy

Ilustrația noastră colorată

Groznică nenorocire de pe Valea Jiului

O groznică nenorocire s'a întâmplat în noaptea de 3 Septembrie pe Valea Jiului între Lainici și Păuș.

Comerciantul Dumitrescu a plecat într-o excursiune cu trăsura pe Valea Jiului, împreună cu concubina sa Elena Manea, un sublocotenent și un plutonier cu soția sa. După ce au făcut chef până la ora 4 dimineața, au plecat spre casă. Pe drumul căii sperându-se, au isbit trăsura de parapetul din spre Jiū. Femeia Elena a fost aruncată în Jiū, rămânând moartă pe loc. Dumitrescu a fost grav rănit, rupându-și trei coaste, nasul, dinții și piciorul drept. Sublocotenentul Manea s'a rănit la picior, iar plutonierul la cap. Cel doi răniți au fost ușor răniți. La tipetele victimelor au alergat în ajutor mai mulți lucrători de la cantonul din apropiere, cari au scos din matca Jiului pe femeia Elena, care avea capul zdrobit de o stâncă. Nefelicita era în vârstă de 26 ani. Autoritățile au deschis o anchetă. Dumitrescu și ceilalți au fost aduși în oras.

Ilustrația noastră reprezintă scenă acestei groznică nenorociri.

DIN LUMEA VECHIE

MASA ROTUNDA

Cavalerii mesei rotunde erau un ordin cavaleresc fabulos, instituit pe la sfârșitul secolului al cincilea la Jork, de regele creștin Uthca sașu de fiul său Arthur sau Arthur, în urma sfaturilor vrăjitorului Merlin.

Ordinul se compunea din 24 cavaleri, cari mai târziu ajunseră la 50 și deliberau stând în jurul unei mese rotunde, ce se conservă la Winchester de la 1480.

Cei mai cunoscuți cavaleri după Arthur sunt Amadis, Gauvain, Lancelot, Palamede, Galaor și Tristan.

Poetul anglo-normand Waee, ce a trăit prin secolul al unspezecelea, pare a fi fost primul inventator al acestei fabule, care a inspirat pe mai mulți romanzieri în evul mediu. Masa rotundă a alcătuit subiectele romanelor lui Tristan de Leonais, Lancelot du Lac, Perceforest, Saint-Graal, Merlin, Flore et Blanche-Neur.

Arthur, regele Marii Britanii, prin secolul al șaselea, a devenit un erou renumit în romanele Mesei rotunde.

Viața acestui erou este atât de plină de povești încât chiar existența acestui erou e problematică.

După tradițiunii Arthur a fost fiul natural a lui Uther, șeful Bretonilor. Arthur reuși prin ajutorul vrăjitorului Merlin, ce-I dădu o sabie magică, fermecată, să se facă să fie recunoscut ca șef al cavalerilor Mesei rotunde, la anul 516 p. Ch.

Arthur învinse pe Anglo-Saxonii, Pietii, Scoțienii, pe Irlandezii, cuprinse Irlanda, făcându-se însemnat prin o mie de expediții pe uscat. El luă în căsătorie pe frumoasa Genovena, restabili creștinismul și institui ordinul atât d'oclebru al Cavalerilor mesei rotunde, ilustrat prin numele renumitor cavaleri: Perceval, Lancelot, Gauvain, Tristan, tovarășii de arme, și peri pe câmpul de luptă după o domnie atât de glorioasă.

În privința mesei rotunde s'au scris în evul mediu o multime de romane din cari cele mai însemnate sunt:

Les vertueuz faits et gestes de plusieurs nobles et vaillants chevaliers qui furent au temps du roi Arthur, Rouen 1818.

Le petit Artus ou le preux et vaillant chevalier Artus de Bretagne. Paris 1493.

Cavalerii mesei rotunde intrupează după imaginația poporului expresia cea mai înaltă a virtuților și a calităților sufletesti ale eroilor, ce au fost admirați în toate timpurile.

Alexandru cel Mare, regele Macedoniei, eroul diferitelor povești orientale figurează în romanele evului mediu ca presidentul cavalerilor mesei rotunde.

A. Vântul

PROVERBE

Neamu 'i neam, viața 'i viață, soiu 'i soiu.

Pune-ți petecul cum îți e și sacul.

Ce se acrive cu condeiul nu se taie cu toporul.

Intre oamenii cinstiți, vorba e zapis.

Cine n'ascultă de vorbe, nici de bețe.

Când ar fi după pofta câinilor, n'ar rămâne vită în sat.

DIN HAZUL ALTORA

Amândoi, Măria Ta

Împăratul Austriei are să facă o inspecție militară în orașul Brașov. Locotenentul învătă pe soldați ce să răspundă la câte-va întrebări obișnuite.

— Dacă împăratul te va întreba de câți ani ești, să zici: De două-zeci și cinci de ani.

— De câți ani stai în armată?—De patru ani.

— Câți ani ai să mai servești?—Treii ani.

— Pe cine iubești mai mult, pe mine sau pe Dumnezeu?—Pe amândoi.

Sosi ziua inspecției și împăratul întreba pe un soldat:

— Câți ani mai ai de servit?—25 ani, Măria ta.

— De câți ani ești în armată?—De patru ani, Măria ta.

— Si câți ani ai?—Trei ani, Măria ta.

— Ce dracu! Cine-i nebun, eu sau tu?—Amândoi, Măria ta.

JOCURI

Problema de calcul

Propusă de d. Bernandus, loco.

Un măcelar cumpără o vacă, trei porci și zece oi, cu prețul de 1010 lei. Pe vacă a dat atâta cât pe doi porci, și 3 oi, mai puțin 43 lei. Pe 3 porci atâta cât pe 10 oi și încă 10 lei.

Care e prețul fie-cărui animal?

Cupoanele și deslegările se trimet administrației, strada Brezoianu, 11.

Deslegarea problemei de calcul din «Universul Literar» No. 36 este: 15 epuri 19 fasanii.

Persoanele care prin tragere la sorti au câștigat câte unul din cele 10 volume-biblioteca, acordate ca premii, sunt următoarele:

București: d-nii V. I. Christescu, A. Fuss și Vasile Alexandrescu, d-rele Constanța Vasilescu și Florica Stirbu și Didî Pambucol, telegrafiste.

Tarcău: d. Iosif Boldizar, mecanic.

Iasi: d. Georgeel Baber.

Craiova: d. Ioan Smarandescu.

Pisica (Tulcea): d. Chiriac Alexandrescu.

Pitești: d-ra Mărioara Corban.

POSTA REDACȚIEI

Const. Sp., Galați. — Vă mulțumesc de aducere aminte. Regret că scrieți atât de rar.

A. W. B., loco. — Primesc în toate zilele, acasă: D-tru Racoviță 31, între 3—5 d. a.

D. I. Solf., Iasi. — Imi dai voe să fac unele tăieturi necesare în nuvela trimisă?

Puiu R., loco. — Nuvela trimisă a mai fost publicată de noi anul trecut. Vă ținem manuscrisul la dispoziție.

Casă de Sănătate

SPECIALA PENTRU BOALE DE FEMEII — SUB DIRECTIA —

Doctorului I. KIRIAC

Chirurg primar; șeful serv. de gynecologie al spitalului Eforiei

SECȚIE SEPARATA pentru BARBATAI (hemoroidale, hernii, tumori, calcule vesicale, stricturi uretrale, etc.)

Strada Sf. Iovana 8, în dosul Teatrului National — TELEFON 2/96

148, CALEA VICTORIEI, 148 Nu cumpărați din altă parte, căci eu vând cu jumătate preț:

- 1 Bicicletă nouă . . . Lei 130.—
1 Bicicletă veche liberă, automată lux . . . 150.—
Anvelope . . . 5.—
Cameră . . . 3.50
Dunlop, prima anvelopă . . . 12.50
» cameră . . . 6.50
Continental, prima anvelopă . . . 11.—
Continental, prima cameră . . . 5.50
Centrum, prima anvel. . . 9.50
Pedale perchea . . . 4.—
Orî ce lanț . . . 4.—
Pompe picior . . . 2.20
Furca nouă . . . 8.—
Lămpi acetiilia . . . 3.80
Atelierul mecanic, cel mai eficient Cereți catalogul.

5-100 LEI Câștig Accesoriu zilnic!

afacere foarte reală pentru clase de sus și cea de jos, bogat și sărac, damă sau bărbat. Cereți gratis detalii printr-o Carte poștală de 10 bani de la A. S. Exporttorenring, COPENHAGA K.K.

VOPSEA de PAR RAPID

Garantat absolut nevătămătoare, vopsește imediat părul cărunt și alb, în negru, în brun, castaniu sau blond într-un mod atât de perfect și de natural, în cât nu se cunoaște de loc că părul este vopsit. Întrebuințarea mai simplă și mai ușoară ca la orice altă vopsea de păr. Lei 2.50 la droguerii și farmaci.

Advertisement for PASTA BUGOL APA de de dînt GURA 1 leu 50. Includes images of two women's faces.

Advertisement for SĂPUN DE TOALETĂ „FLORA” De o calitate ireproșabilă, foarte bine parfumat, catifelează mâinile și tenul. Bucate lei 1.25.

Toți abonații la «ZIARUL CALĂTORULOR»

participă, cu începere de azi, la următoarele mari și de valoare premii:

- 1) O sobă «Godin», No. 3, cumpărată de la cunoscuta casă: Industria Metalică «Marcu», B-dul Elisabeta, No. 5.
2) Una pușcă fină de vânătoare, cu 2 țevi, cal. 12, din vechia și renumita fabrică Pieper Bayard.
3) Un pistol automat de buzunar, Pieper Bayard, modelul cel mai nou, fiind de calibrul mare, 7.65, însă format redus, foarte portativ.
4) Una carabină de mare precizie, cal. 12, Pieper Bayard, semi-automată.
Toate aceste arme sunt cumpărate de la marele magazin B. D. Zismar, 44, calea Victoriei, furnizorul Curții Regale.
5) Una oglindă mare venețiană de cristal;
6) Una măsuță de toaletă, cu oglinzi de cristal;
7) Una mașină de cusut, de mână;
8) Două frumoase tablouri. Toate aceste 5 obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mobilă Newco Dattelkrenier, strada Carol, No. 62.
9) Una pendulă de birou;
10) Una chibuc de argint de China, foarte frumoase obiecte, cumpărate de la magazinul de încredere Schmith & Stratulat, calea Victoriei, No. 33.
11) Un gramofon perfecționat;
12) Una arduofonă din lemn de palisandru, ornată cu sedef, cumpărate de la marele magazin de muzică Jean Feder, calea Victoriei, 54.
13) Una fructieră, argintată și aurită, cu 12 cutite pentru desert, aurite, cumpărată de la cunoscutul magazin de bijuterii Th. Radivon, B-dul Elisabeta, 9 bis.
14) Una toaletă de bambu veritabil, cumpărată de la bine asortatul magazin de mobilă de trestie și bambu D. Lotmann, str. Lipsecazi, No. 3.
15) O duzină crema «Flora».
16) O » săpun «Flora».
17) O » pudră «Flora».
18) 2 ceasornice de argint pentru bărbat.
19) 5 abonamente pe 6 luni la ziarul umoristic «Veselia».
20) 5 abonamente pe 3 luni la ziarul «Universul literar».

Toate aceste frumoase premii se oferă cu începere de azi, prin tragere la sorti, abonaților «Ziarului Calătorilor».

Prețul abonamentului lei 5 pe un an 2.50, pe 6 luni.

«UNIVERSUL LITERAR» Cupon No. 37.

NOUILE PREMII

ALE ZIARULUI

„UNIVERSUL“

Cu incepere de astăzi, ziarul „Universul“ oferă abonaților săi următoarele mari și de valoare premii:

O VILA LA SINAIA

Construită anume anul acesta pentru abonații noștri, în pozițiunea cea mai încântătoare a Sinaei, pe strada Furnica.

Un Dormitor de bronz

Foarte elegant, de mare valoare, cumpărat de la *Industria Metalică Marcus*, B-dul Elisabeta No. 5.

Un Divan-Pat și un salonaș modern

Cumpărate de la marele magazin de mobile „La Centrala” *Marcó Dattelkremer*, str. Carol No. 62.

Un mare pedestal de marmoră

Foarte frumos sculptat, pentru flori.

Una Bicicletă, una Pușcă de vânatoare și un pistol automat

Cumpărate de la marele magazin de arme, *B. D. Zissmann* calea Victoriei 44.

Un Gramofon perfectionat

O VIOARA

sistem Stradivarius
Cumpărate de la marele magazin *Jean Feder*, calea Victoriei No. 54.

Un flaut ornat cu fildeş cumpărat de la magazinul *La Harpa*, c. Victoriei 5.

Un ceasornic de aur pentru bărbat și o pereche cercei cu 6 pietre diamant, cumpărate de la cunoscutul magazin „Ceasornicaria Colței”.

Una pendulă de perete artistică lucrată, bătând orele.

O elegantă pendulă de birou.

Doă fructiere, cumpărate de la marele magazin de horologerie și bijuterie *Th. Radivon*, Bulevardul Elisabeta No. 9.

Un inel de damă cu o piatră de valoare.

10 tablouri aquarele.

Șase ceasornice pentru bărbați.

Șase ceasornice „Réveil”.

20 abonamente pentru 6 luni la „Veselia”

10 abon. pentru 6 luni la „Ziarul Călătoriilor”

Cu toate că acordă aceste mari premii, „UNIVERSUL” menține aceleași prețuri de abonament adică:

— Lei 18 pe un an; Lei 9,15 pe 6 luni; Lei 4,65 pe trei luni —

Abonații mai primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR”, iar cei ce se abonează cu începere de azi mai primesc un volum din

—■ Memoriile Regelui Carol I ■—

Spre a participa la premiile acestea, abonații pe un an primesc 30 de bonuri; cei pe 6 luni, 14 bonuri; iar cei pe 3 luni, 5 bonuri.